

EØS-midlene 2009-2014

Utjevne økonomiske og sosiale forskjeller i EØS-området

Styrke samarbeidet mellom mottakerlandene og Norge

Innsatsområder og programmer i tråd med norske prioriteringer

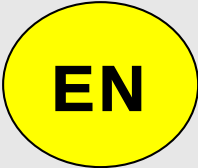

Gode muligheter for partnerskap med norske fagmiljøer

Rettsakter i EØS

Uoffisielle tall

- **Rundt 6500 rettsakter**
 - På matområdet 95 % EU initiert i 2004
 - På miljøområdet anslås 80-90 % fra EU
- **Øker med 300 - 400 pr år**
- **50 % vedtatt av Kommisjonen – økning.**
I 2008: 80 %

EN

- Disse tiltakene har konsekvenser for den enkelte og industrien

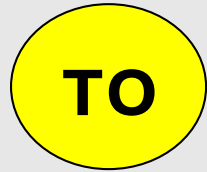
1) EØS avtalen påvirker vår hverdag

- Er vi villige til å akseptere konsekvensene av EØS avtalen?

Danske erfaringer for beskyttelsesnivået

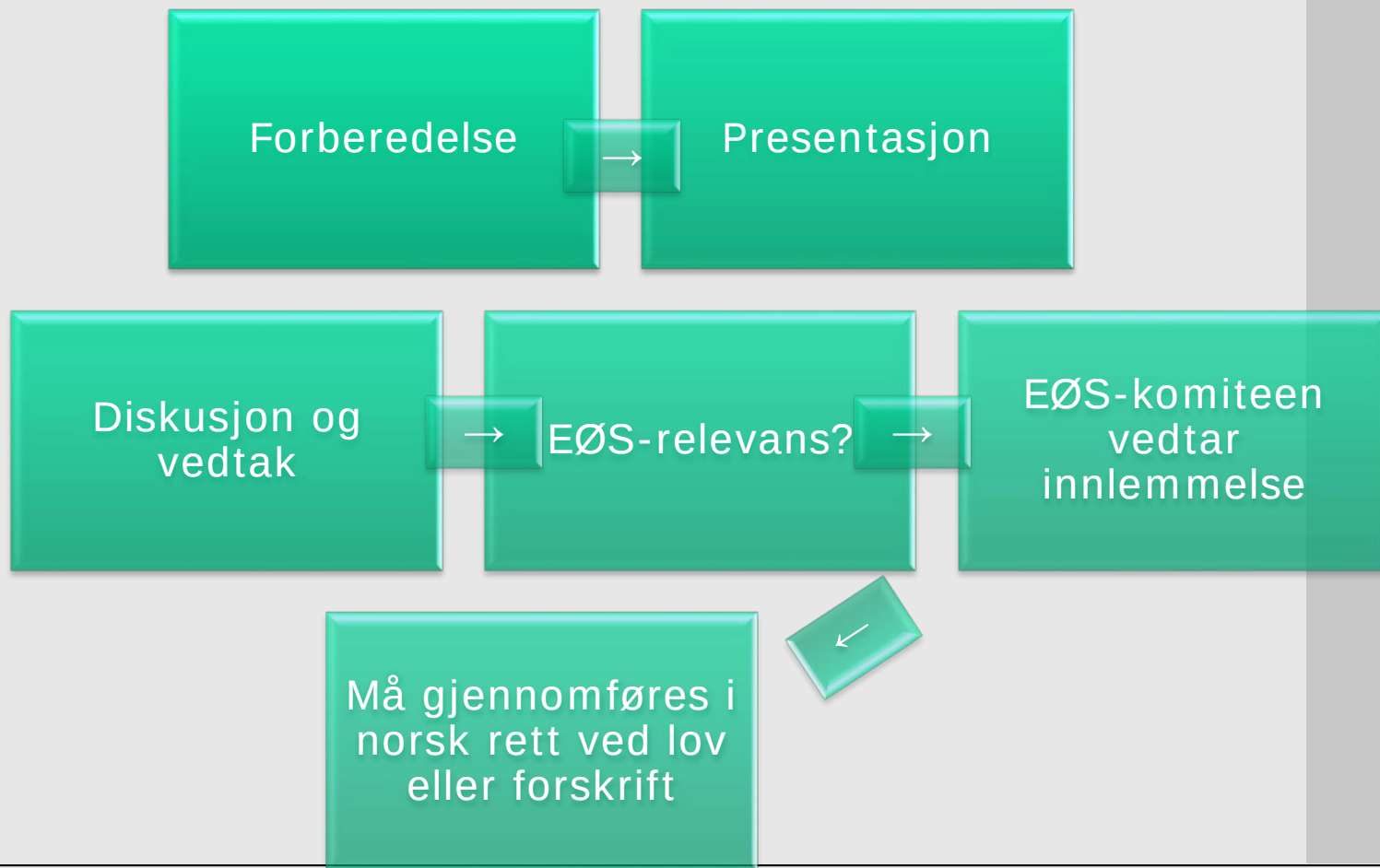
- På **miljøområdet** fra 1994 – 2005
- På **matområdet** fra medio 2001 til juli 2005

Positivt	Negativt	Nøytralt	Sum
81	2	104	187
80	9	52	141

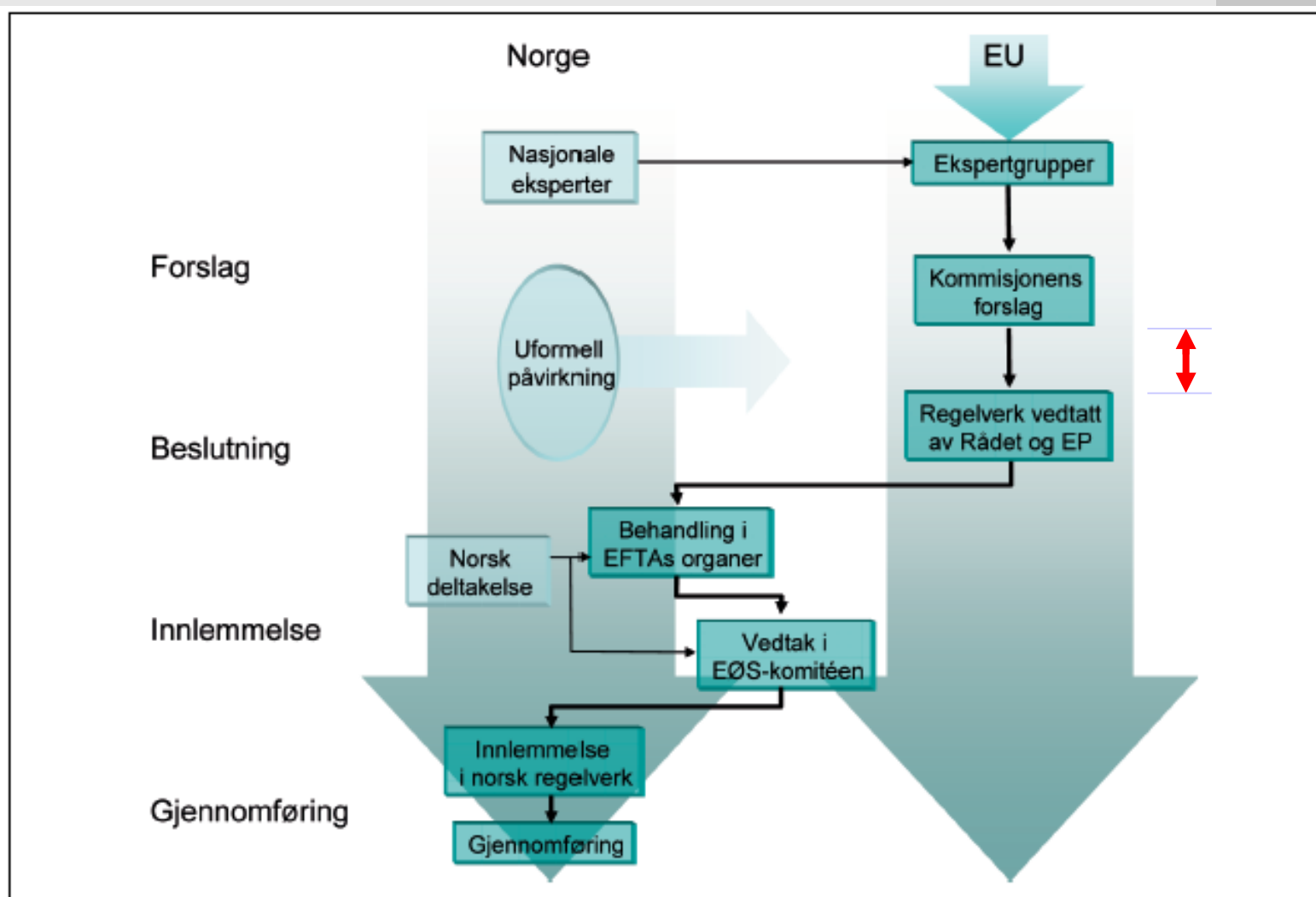

2) EØS-avtalen har generelt hatt en positiv utvikling på beskyttelsesnivået

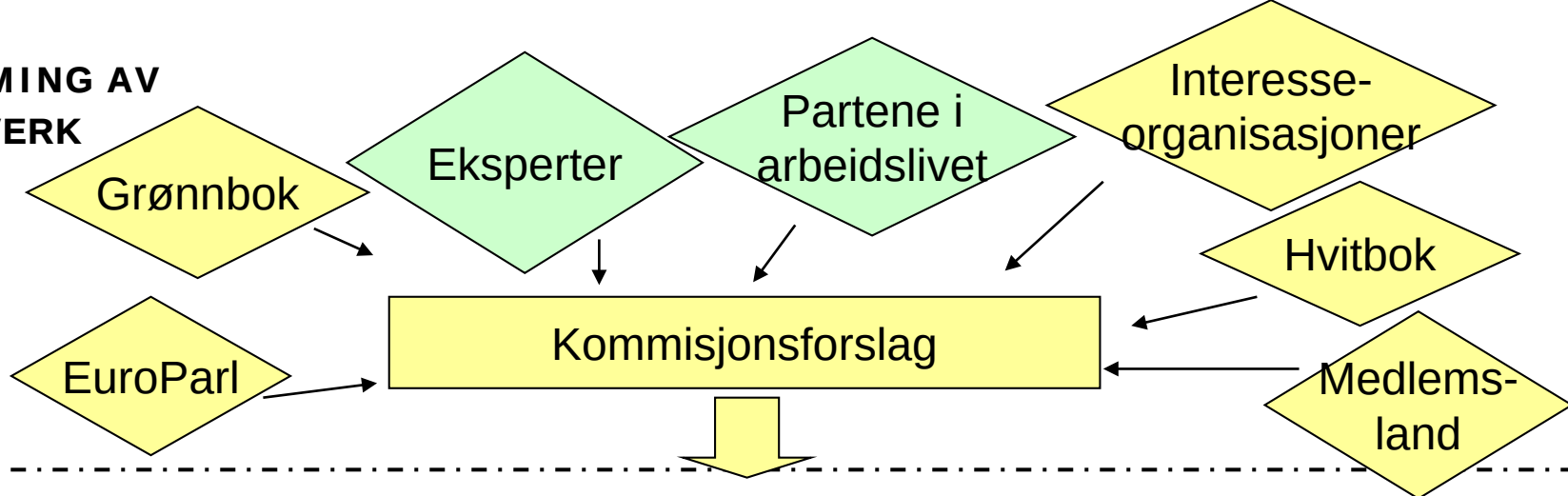
Fra ekspertgrupper til norsk lov

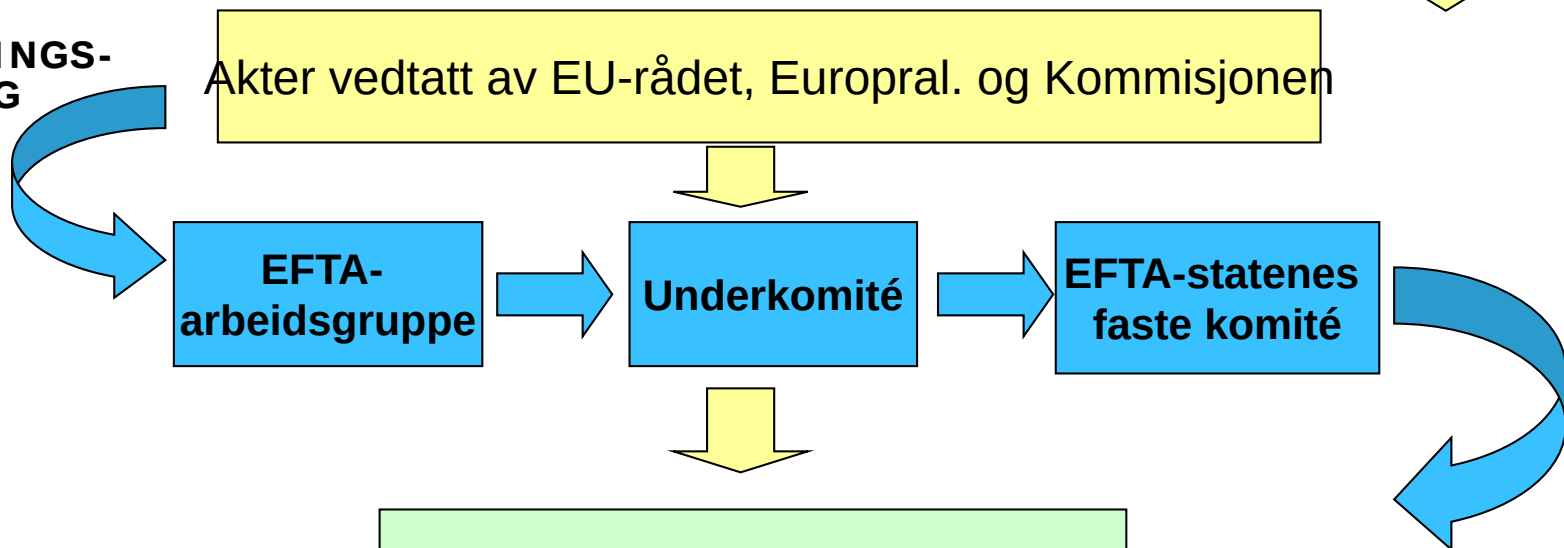
EØS-prosessen og norsk innflytelse

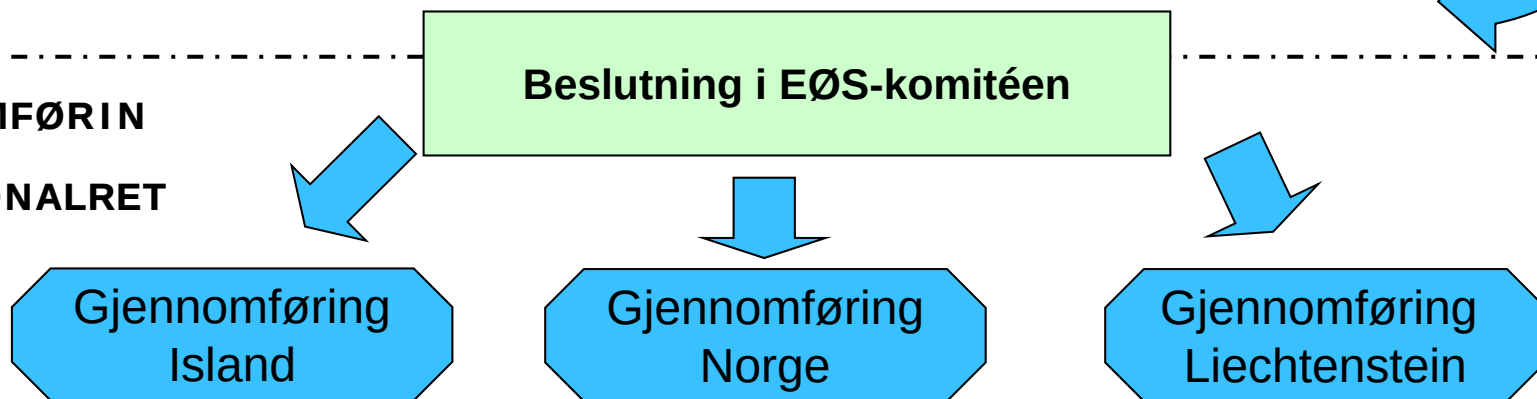
**UTFORMING AV
REGELVERK**

**BESLUTNINGS-
TAKING**

**GJENNOMFØRIN
G I
NASJONALRET
T**

Fra EU til EØS regelverk

- innlemmelse i avtalen -

- Identifisere rettsakter som er vedtatt av EU
 - EØS relevant?
 - Teknisk tilpassing (til EU lovgivningen)
 - Hvor lang tid trengs for gjennomføring i nasjonal lov?
 - Behov for konstitusjonelle prosedyrer (Art. 103)?
- Gjennomgang av rettsakter og forslag med arbeidsgruppene
- Underkomiteene: Klarering av utkast til EØS- komiteens beslutninger
- Oversendes Kommisjonen
- Vedtak i EØS-komiteen

Hvem gjør hva?

- **EU-delegasjonen**
 - mer orientert mot EP/Rådet
 - nær dialog med hjemmeapparatet
- **EFTA-sekretariatet**
 - oversikt over acquis
 - eksperter på 'prosessen'
 - uformell dialog med KOM
 - særskilt ansvar: programmer,

Riksrevisjonen

Riksrevisjonens rapport 15.11.2004

- ...over halvparten av av sakene...var allerede vedtatt i EU. Bare 11 prosent av sakene var i forberedelsesfasen
- Bare fem prosent av av rammenotatene ble utarbeidet i forberedelsesfasen

Innrømmer lav EØS-innflytelse

Olav Akselsen (Ap) innrømmer at Norge har mistet mulighet til innflytelse, også under hans ledelse, på grunn av sent initiativ. Nå tar han til orde for å endre Norges strategi.

LEDER

ONSDAG 16. NOVEMBER 2005

Alvorlig norsk EØS-svikt

Misforstått EU-servilitet
Vi oppnår ingenting ved å opptre servilt i forhold til EU, så det bør vi slutte med.

På hæla overfor EU

NORGE/EU:
Norges EØS-arbeid for dårlig

Hva skjer i Finland?

- Boka `Finland og Sverige i EU` av Richard Brander;
- Finland; Aktiv Europastrategi fra dag en
 - Som en del av det nasjonale arbeidet og plassering av sentrale folk i Brussel
- Sverige; Både med og ikke med
 - Målene ikke klart formulert
 - `Svenskene kom for å lære Europa`
 - Deltakelse i EU på linje med andre internasjonale organisasjoner

Fra «tyskertøsens datter» til riksmoder Aftenposten, 26. juli 2009

- Marit Paulsen, svensk, EU-parlamentariker
- 23 bøker
- nestleder i EU-parlamentets landbrukskomité.
- kjemper for hjertesakene:
fattigdomsbekjempelse, miljø, klima,
dyrebeskyttelse og matsikkerhet
- om Norge og EU:
 - Hun håper ikke Norge blir EU-medlem før
det minst er 70% oppslutning
 - 'Med et knapt ja-flertall ville Norge bli en
bremsekloss i det europeiske samarbeidet
Europa.'

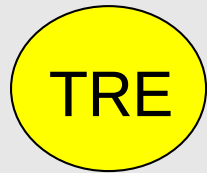
Koordinering

- Regjeringen
- Koordineringsutvalget for EØS-saker
- Spesialutvalgene

St.meld./handlingsplan:

- Målsettinger for departementenes arbeid
- **Utarbeide en strategi for EU/EØS-arbeidet**
- Kan dekke både policy-målsettinger og strukturelle/organisasjonsmessige faktorer, f.eks.
 - rutiner for EU/EØS-arbeidet
 - forankring i departementet
 - kompetanseoppbygging
 - interessegruppene mer med
 - erfaringsutveksling
- "Tiltaksplan" med 100 forslag

**3) Viktig å ha en klare EØS-strategi
og å gi prioritet til EØS-arbeidet**

Deltagelse - prinsipper

- Deltagelse i **Kommisjonens** arbeid
 - EØS Art 99 og 100
- Men ikke i
 - Det europeiske råd og
 - Europaparlamentet

Forbrukerrettigheter

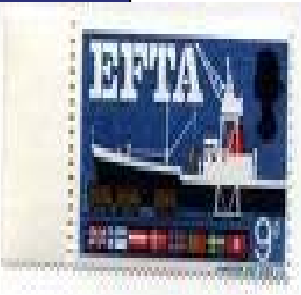
- **Forbrukerorganisasjoner over hele Europa har vært i opprør etter at forslaget til nytt forbrukerdirektiv ble kjent.**

- **Men en bekymring som deles med myndighetene i mange land! Men ikke alle!**

Direktivet om forbrukerrettigheter

- **2004 Grønnbok (NoU)** en referanseramme for europeisk kontraktsrett, med felles prinsipper, definisjoner og modellregler.
- **2008 oktober: 'Rammedirektiv for forbrukeretten' ('Framework Directive on Consumer Rights)**
 - dørsalg,
 - fjernsalg, forbrukerkjøp
 - urimelige avtalevilkår,
 - harmonisere bestemmelser som nå er spredt i flere direktiver.
- **Totalharmonisering**
 - **'saus' – paraplydirektiv: Og det betyr?**

Norske (EFTA) kommentarer

- **Fortrekker minimumsharmonisering**
- **Klargjøre forholdet til generell kontraktsrett**
 - sikre allerede oppnådde rettigheter
 - domspraksis for UCP direktivet
- **Behov for økt nivå i forbrukerbeskyttelsen**
 - telefonsalg (skriftelig bekreftelse)
 - angreretten
 - reklamasjonsfristen på 2 år (i Norge 5 år)
 - valg mellom utbedring eller omlevering (i Norge kan kunden velge)
 - standard for urimelighetsvurdering snevrere
- **Og til andre sektordirektiv**

Askeladden i praksis - forbrukerdirektivet

- **Vi gir innspill parallelt og ikke etterpå!**
- **Rådet**
 - Medlemslandene
 - Formannskapsland – F/CZ/S/SP/BLE/U
- **Europaparlamentet**
 - IMCO – sekretariatet
 - Rapportør og ko-rapportørene?
 - Møtene
 - Dokumentene
- **Kommisjonen**
 - DG SANCO og nå DG JURE

Noen merkedager i 2008 / 2009

- november 2008: EFTA møte
- desember 2008: Konferanse: franske form.skap
- mars 2009: EFTA kommentarer, ECOSOC, kontaktmøter på embetsplan i Brussel
- april 2009: Statssekretæren i BLD i Brussel møter i EP og Kommisjonen: norsk PM.
- juni 2009: kontaktmøter i Brussel
- september 2009: Kontaktmøte med KOM, revidert norsk PM og FO/FR i EP
- oktober 2009: EFTA arbeidsgruppemøte
- November 2009: spanske kommende EU-formannskap.

I tillegg:

- nordiske møter
- kontakt på statsrådsplan med Sverige og løpende oppfølging i Brussel

Våren 2010?

- **Rådets**
 - **Arbeidsgruppe**
 - Revidert forslag fra 10. desember 2009
 - Møtes hver måned våren 2010
 - **Ministerrådet** for konkurranseevne
 - 26. mai: valg av harmoniseringsmodell
- **EP / IMCO**
 - 26.1 Høring med franske parlament/EK
 - 23.2 Høring med nasjonale parlament pluss WD
 - 15.3 EFTA WG med IMCOs rapportør Schwab
 - 16.3 Møte med Kommissær Reding, JLS
 - **2.6: Schawabs utkast til ny tekst og utkast til rapport, vedtak i EP desember**

Kommissær Reding mars 2010 – Ny Kommissær og ny orientering

- 15.3: Community legislation based on a "full harmonisation" approach must **meet a very high standard**, both in the quality of the text and in the level of protection that is assured. I understand the concerns of the European Parliament and the Member States.
- 15.3: But it is clear that the proposal as it is today does not offer the right level of protection on all issues.
- 16.3: IMCO: **Full harmonisation** of all consumer rights in the EU would in practice mean a levelling down of some such rights, believe MEPs. **"This is no longer an option"**, agreed Commissioner Viviane Reding

Ny vind i seilene mars 2010

- Et skifte: **'targeted' harmonisering** og at en i praksis arbeide for en totalharmonisering der dette er mulig
- Totalharmonisering for fjernsalg, inkludert kjøp via internett, skisserer Reding
- På EFTAs arbeidsgruppe for forbrukere 16. mars
 - IMCOs rapportør Schwab
..'the general view is that full harmonization approach proposed by the European Commission is in fact not feasible at this stage given the scope of the proposal.'

Norsk oppfølging i 2010

- Februar: Lysbakken i Madrid
- EP og seminar arrangert av partiene –de konservative (EPP) og sosialdemokratene (S&D)
- Mars: Schwab i EFTAs arbeidsgruppe
- Mai: norsk PM om behovet for like regler ved fjernsalg og 'over disk'.
- Juni: møte med belgisk formannskap og seminar
- Oktober: nye EØS/EFTA-kommentarer og norske 'non papers'
- **Ulike kontaktmøter hele tiden!**

Utfordringer og hva lærte vi?

- **Kommisjonen fremmet et uferdig forslag**
 - Bundet opp ressurser!
- **Prioritering og budskap og strategi**
 - Hjemme og i Brussel – ett tospann der og her!
 - I fase med kommentarene!
 - EFTAs arbeidsgruppe!
 - Samt aktive på andre felt!
- **Bruk av nasjonal ekspert** – døråpner
- **Med EP – IMCO:**
 - Parlamentarikere og sekretariat
 - Overfor partigruppene!
- **Med EU-landene – og formannskapet**
 - Før de tar over klubba!
- **Med Kommisjonen**
 - Eks. Statssekretær Grepp Knudsen i Brussel
- **Forbrukerorganisasjonene som BEUC**
 - Følges opp av FR/FO

EØS EFTA-lands deltakelse i komiteer

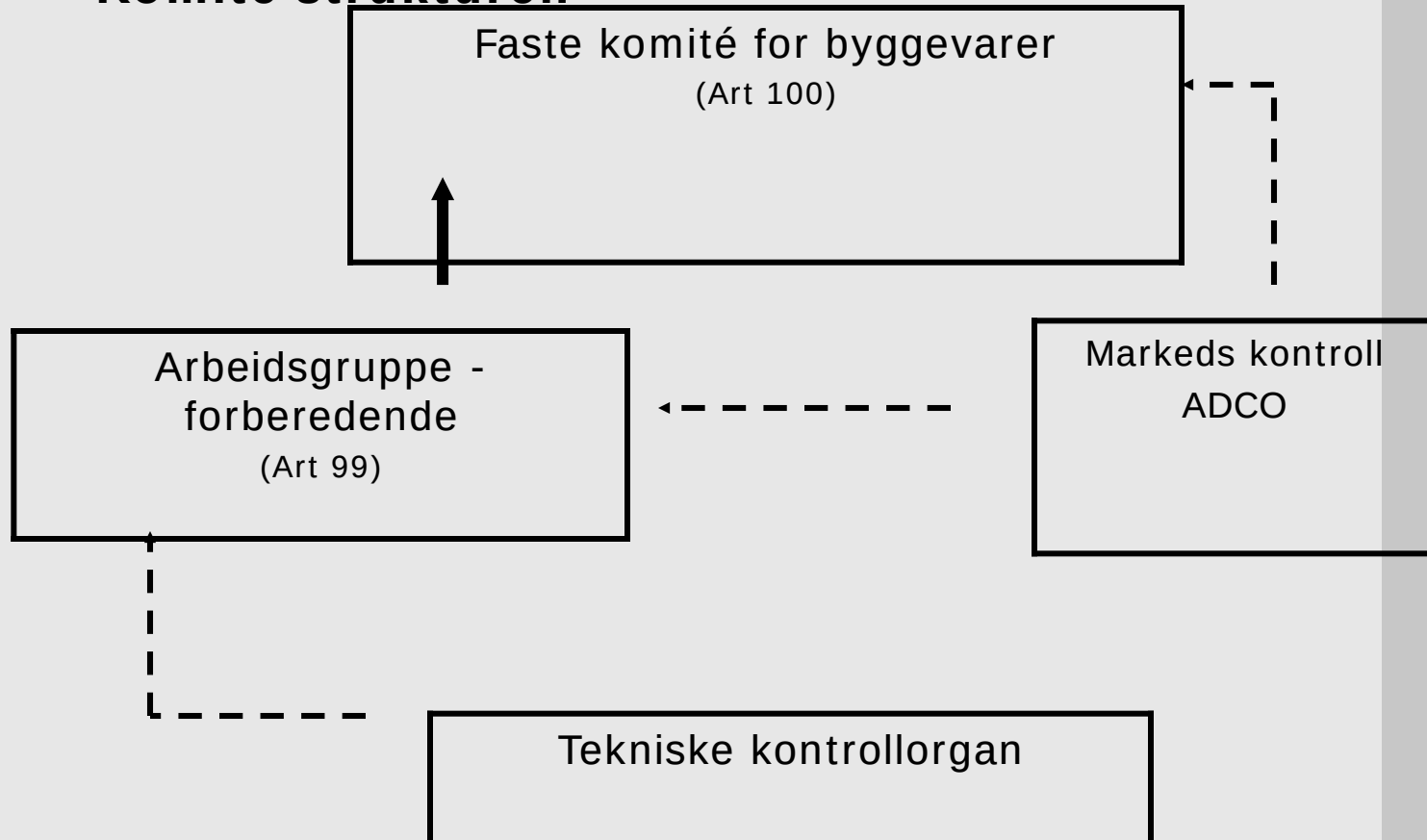
Uoffisielle tall

400...

Komitédeltagelse - kjøretøy

- Standing Committee for Technical Adaptations
- Motor Vehicles Working Group
 - Ad hoc Group on Emissions
- Motor cycles WG
 - Motor cycles Expert Group

Komité strukturen

Role of Agencies

- *Executive agencies* are responsible for purely managerial tasks in specific relation to Community programmes, i.e. assisting the Commission in implementing the Community's financial support programmes, and are subject to strict supervision by it
- A *regulatory agency* is an instrument of implementation of a specific Community policy and its creating instrument bases on the provision of the EC Treaty which constitutes the specific legal basis for that policy.

Kjemikalielovgivningen

- Aktiv norsk deltakelse i EUs arbeid med nytt regelverk
- Forhandlingsresultat 1992
 - Videreføre nasjonal lovgiving der Norge har strengere regler (bl.a. for ca 225 stoffer)
 - Innledes nær samarbeid og dersom Norge fortsatt ser behov for unntak, blir en ikke tvunget til å ta over nytt regelverk
- I dag er det igjen 4 stoffer.

Vil gjøre solkremene tryggere

"EU-kommisjonen gjør nå tiltak for å forbedre merkingen på solkremer. Forbrukerne skal få bedre informasjon om hvor mye kremene beskytter mot solstrålene."

It's the Internal Market, stupid!

Varepakken - markedskontroll

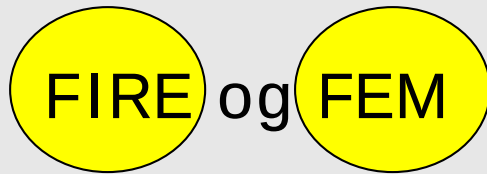
- **Styrking av prinsippene for markedskontroll**
 - EFTAs forslag i 2000
 - Kontakter
 - » EFTA Sekretariatet
 - » med land og 'old' EFTA plus
 - » Kommisjonen
 - » Kom Rådgivede komite
 - » Business Europe
 - » `Its the Internal Market Stupid`
- Samme personene i Rådets arbeid

Hvordan påvirke?

- Den norske Delegasjonen i Brussel
- EFTA sekretariatet
 - Informasjon
 - EØS/EFTA-kommentarer
 - Bruke EFTAs arbeidsgrupper og ekspertgrupper
- Kontakt med EU medlemsland og deres representasjon i Brussel
- Kontakt med nasjonale eksperter
- EUs presidentskap
- Regionale kontaktnett (nordiske)

Viktigheten av aktiv deltagelse

- Deltakelse i Kommisjonens arbeid viktig. I 2008 var **80%** av regelverket kommisjonsvedtak
 - Kan påvirke gjennom kvalitet og aktiv deltagelse
 - I praksis liten forskjell mellom EØS/EFTA-land og EU-land i Kommisjonens ekspertgrupper
 - Mulighetene utnyttes ikke fullt ut
- **Samme jobb i Oslo som i København!**

4) Vi kan påvirke!

5) Når vi ikke er med i EUs Råd og Europaparlamentet, må vi være desto flinkere der vi er med!

EU

vs

Konk i Norge

- **Næringsmiddelkjeden / konkurranse og prisdannelse i EUs matmarked 'Veikartet'**
 - en permanent europeisk pris - og verdikjedeovervåking,
 - følge prisutviklingen på råvaremarkedene
 - 3 produkter: korn-brød/melk/kjøtt
- **Elektriske produkter**
 - Flatskjermer - TV
 - Kjøleskap
- **Forbrukermarkedet for elektrisitet**
- **Legemidler**

- **Dagligvaremarkedet**
- **Meierimarkedet**
- **TV-markedet**
- **Sluttbrukermarkedet for elektrisk kraft**
- **Apotek- og legemiddelmarkedet**

Consumer Markets Scoreboard

Consultation: maximize benefit of Scoreboard for Member States and Commission

- **Data gathering**
 - 1st part: Prices, Complaints, Satisfaction, Switching, Safety
 - 2nd part: cross-border retail market
 - 3rd part: national consumer environment
- **Governance**
 - Member States collaboration & coordination
- **Communication & dissemination of data**
 - Online database

Outcome and impact indicators

- **Collected by European Commission**
- **Surveys**
 - Annual Consumer Eurobarometers
 - Annual Retailers Eurobarometers
 - Consumer satisfaction surveys
- **Media monitoring**
 - European Media Monitor – written media
 - Key words, ex. names of agencies
 - Statistics, alert function

Hvor går vi?

Den økonomiske krisen

- På kanten av stupet
- På vei ut av krisen
- Høy arbeidsledighet fra 8,7% og nå 9,7 i 2010 – mange regioner og ungdom (20%) mer
 - Spania 20% og Latvia 22%
 - Spania 41% og Latvia 45% for under 25 år
- Garantier og støtte til finansinstitusjoner **utgjør om lag 39 pst. av EUs samlede BNP** –sentrale i krisehåndteringen i Europa!
- Forventet tap i banksektoren 2010/11: **€ 195 mrd**
- **Konsekvenser for G20, IMF og Kommisjonens rolle koordinering av EU-landenes budsjetter**

Alle i samme båt – Kroes i OECD

- **We are in this together.**
- If every country acts according to "my way or the highway", the banking sector as a whole and with it the entire world economy ,will suffer for many, many years to come.

Kommissær Almunia f. 1948 fra Spania, sosialist

- 5 års erfaring som Kommissær!
- 'Competition policy is not an end in itself, but it is an instrument to achieve our ends"
- 'My main concerns are protectionist trends in general' (Mlex april 2010)
- ' The Spanish Government knows what kind of pressure they can put on Commissioner Almunia'
- Pro-europeisk og ønsker et mer forpliktende samarbeid – jfr. EU 2020 prosessen!

Merkel 18.1.2010

"Stellen Sie sich einmal vor, Brüssel und die Wettbewerbskommission hätte es während dieser Krise nicht gegeben.

- ***Ich möchte mir nicht ausrechnen, wie viel Protektionismus in Europa dann geherrscht hätte.***
- *Ich weiß, dass wir manchmal auf die Wettbewerbskommission **auch sauer sein**; das habe ich schon selbst miterlebt.*
- *Aber insgesamt hat sie dafür gesorgt, dass in Europa der freie Handel und der Binnenmarkt einigermaßen funktionieren konnten“*

En vår med strategier og planer

-
- Two blue Ethernet cables are shown against a light blue background. One cable is in the foreground, angled towards the bottom right, showing its RJ45 connector with gold-colored pins. Another cable is behind it, slightly to the left and higher up, also showing its connector. The cables have a braided shield and a standard RJ45 plastic housing.
- Trio-arbeidsprogram for formannskapene**
 - Nytt arbeidsprogram for Barroso II**
 - Næringsøkonomisk strategi: EU-2020**
 - IKT som "flaggskip": Digital Agenda for Europe**
 - Gonzalez-gruppens rapport om EU i 2030**
 - Monti-rapporten om indre marked til 2020**

Monti-rapporten

- **10 år som konkurransekommissær, mange forslag som berører feltene konkurranse, støtte og anskaffelser.**
- **Markedstretthet** og redusert tillit til markedets rolle.
- **Proaktiv opsjon** for å styrke det indre marked gjennom for å motvirke økonomisk nasjonalisme og konkurranseforvridning.
- Forutsetter betydelig **politisk engasjement**.
- Økt nasjonalisme?
- **Sosiale dimensjon** viktig!

What is Innovation Union?

Strategic approach

- **Partnership** with Member States
- From **idea to market**

Tackling weaknesses

- **Under-investment**
- **Fragmentation**
- **Framework conditions**

Building on strengths

- Focus on **societal challenges**
- **Broad concept** of innovation
- Involving **all actors**

Highlights

- European Innovation Partnerships
- European Research Area framework
- Streamlined EU programmes
- New financial instruments
- Reform of standardisation system
- Public procurement of innovation
- Social innovation pilot
- Stronger monitoring
- Innovation Convention

→ **A distinctive European approach to innovation**

EUROPEAN
COMMISSION

EU - BUILDING AN
INNOVATION UNION

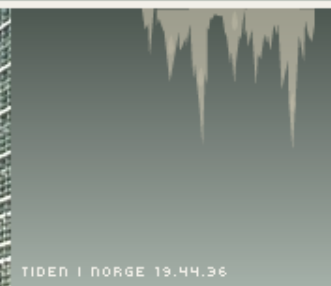
En høst flere strategier - Det indre marked; Single Market Act (SMA)

- Meldingen om det indre marked (Single Market Act- SMA) ventes fremlagt 27. oktober
- MA sikter mot en 2 års plan (2011-12) for gjennomføring av rundt 50 initiativ for å optimalisere det indre marked – ventet at OA vil være prioritert
- Det legges opp til en fire måneders konsultasjonsprosess med medlemslandene og andre interessenter før Kommisjonen endelig legger frem konkrete forslag som vil inngå i SMA
- Rådet drøftet prosessen 12. oktober
- Det belgiske formannskapet tar sikte på å legge fram forslag til konklusjoner om SMA for Rådsmøtet 10. desember
-

Litt om arbeidsmetodene

Ja, hva lærte vi;

- **Kunnskap og et budskap**
- **Konsensusorientert**
- **Alle de du møter på din veg, er viktige**
- **Flinkere enn medlemslandene**
- **Kommisjonen lytter og er genuint interessert**
- **Ting tar tid**
-
- **Spillereglene**
- **Alle arenaer teller**

TIDEN I NORGE 19.44.36

Hjem

Aktuelt

Politiske møter
Rapporter fra EU-del
Månedens penn
Nyhetsartikler
Pro et Contra

Om delegasjonen

Ansatte

Presse

Politikkområder

Norges forhold til EU

EØS-avtalen

Schengen-avtalen

Norske aktører i Brussel

Lenker

GO TO ENGLISH SITE

Nyhetsbrev

SØK

AKTUELT

Erasmus forandret Sigves liv

Sigve Dyrnes (28) fra Kristiansund er en av nesten 15 000 norske studenter som siden 1992 har studert et halvår i et annet europeisk land. Oppholdet i Ungarn forandret mye for Dyrnes. Han fikk "Erasmus-kjæreste", fortsatte utdannelsen utenlands, og endte til slutt opp med belgisk samboer og internasjonal karriere.

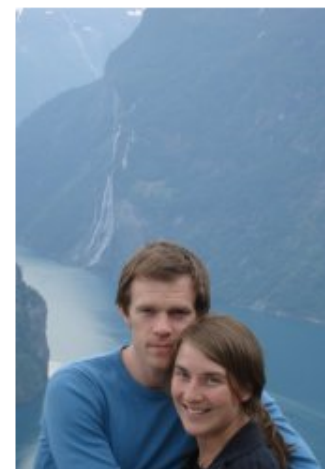
23.01.2007 ::

Det var høsten 2002 at Sigve Dyrnes tok et opphold fra siviløkonomstudiene ved Norges Handelshøyskole (NHH) i Bergen for å ta et utvekslingssemester i Budapest. Der møtte han den belgiske Erasmus-studenten Inne Olders som han nå har vært samboer med i over to år. I disse dager markerer EU at utvekslingsprogrammet Erasmus har eksistert i 20 år.

Et vendepunkt

- De månedene som tilbringes utenlands er et vendepunkt i livet til tusenvis av enkeltmennesker. 80 prosent av Erasmus-deltakerne er den første i sin familie som studerer utenlands, sier utdanningskommissær Jan Figel.

Begge disse påstandene bekreftes av Sigve Dyrnes. Mulighetene for å studere utenlands var ikke de samme for foreldregenerasjonen som for dagens unge – Utenlandsoppholdet ga dessuten mersmak

Sigve Dyrnes ble kjent med belgiske Inne Olders da de var utvekslingsstudenter. Nå er de samboere i Belgia, mens feriene legges til Norge.
Foto: Privat

Nyttige weblinker

- **EU-delegasjonen:** www.eu-norge.org
- **Europaportalen:** www.regjeringen.no
- **EØS-notatene:** regjeringen.no
- **Ny privat webside:** <http://europalov.no/>
- **Danske Folketinget:** www.euo.dk
- **EFTA:** www.efta.int
- **Kommisjonens presserom:**
 - [http://europa.eu.int/comm room](http://europa.eu.int/comm%20room)
- **Eur-lex** – søksted for regelverk:
<http://europa.eu.int/eur-lex>
- **Svenske formannskapet:** www.2009se.eu
- **NHO Brussels** og **EFTAs** daglige, samt KSs månedlige nyhetsbrev

Til slutt, SEKS

**6) Alt godt EØS arbeid starter
hjemme!**

Lykke til!